

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 25ης Μαΐου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Διανοητική ιδιοκτησία – Δικαίωμα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση – Οδηγία 93/83/ΕΟΚ – Άρθρο 1, παράγραφος 2 – Παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου – Έννοια – Πάροχος δορυφορικών πακέτων – Μετάδοση προγραμμάτων σε άλλο κράτος μέλος – Τόπος στον οποίον τελείται η πράξη εκμετάλλευσης με την οποία ο πάροχος συμβάλλει σε μια τέτοια παρουσίαση»

Στην υπόθεση C-290/21,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) με απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 5 Μαΐου 2021, στο πλαίσιο της δίκης

Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Reg. Gen. mbH (AKM)

κατά

Canal+ Luxembourg Sàrl,

παρισταμένων των:

Tele 5 TM-TV GmbH,

Österreichische Rundfunksender GmbH & Co. KG,

Seven.One Entertainment Group GmbH,

ProSiebenSat.1 PULS 4 GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, Κ. Lenaerts, Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του πρώτου τμήματος, L. Bay Larsen, Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του πρώτου τμήματος, P. G. Xuereb και I. Ziemele (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γραμματέας: S. Beer, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Ιουνίου 2022,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Reg. Gen. mbH (AKM), εκπροσωπούμενη από τον N. Kraft, Rechtsanwalt,
- η Canal+ Luxembourg Sàrl, εκπροσωπούμενη από τον A. Anderl, Rechtsanwalt,
- η Seven.One Entertainment Group GmbH και η ProSiebenSat.1 PULS 4 GmbH, εκπροσωπούμενες από τον M. Boesch, Rechtsanwalt,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Samnadda και τον G. von Rintelen,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως γ', της οδηγίας 93/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση (ΕΕ 1993, L 248, σ. 15), καθώς και την ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ 2001, L 167, σ. 10).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger Reg. Gen. mbH (AKM), αυστριακής εταιρίας συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και της Canal+ Luxembourg Sàrl (στο εξής: Canal+), εταιρίας που παρέχει υπηρεσίες δορυφορικής τηλεόρασης, με αντικείμενο τη μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων στην Αυστρία από την τελευταία αυτή εταιρία.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 93/83

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 14, 15 και 17 της οδηγίας 93/83 έχουν ως εξής:

«(5) [εκτιμώντας] ότι, ωστόσο, η επίτευξη των στόχων αυτών ως προς τη διασυνοριακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου, καθώς και την αναμετάδοση μέσω καλωδίου προγραμμάτων από άλλα κράτη μέλη εξακολουθεί να παρακωλύεται από μια σειρά διαφορών μεταξύ των εθνικών ρυθμίσεων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και από κάποια νομική αβεβαιότητα· ότι αυτό σημαίνει ότι οι δικαιούχοι αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο τα έργα τους να τύχουν εκμεταλλεύσεως χωρίς καταβολή αμοιβής ή οι μεμονωμένοι δικαιούχοι αποκλειστικών δικαιωμάτων να δημιουργούν, σε διάφορα κράτη μέλη, προσκόμματα στην εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους· ότι αυτή η νομική αβεβαιότητα συνιστά κυρίως [άμεσο] εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προγραμμάτων εντός της Κοινότητας·

[...]

(14) ότι η νομική αβεβαιότητα όσον αφορά την κτήση των σχετικών δικαιωμάτων, η οποία παρακωλύει τη διασυνοριακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μέσω δορυφόρου, πρέπει να εκλείψει με τον ορισμό της έννοιας της παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου σε κοινοτικό επίπεδο· ότι, με τον εν λόγω ορισμό, πρέπει να προσδιορίζεται συγχρόνως και ο τόπος που λαμβάνει χώρα η πράξη παρουσίασης στο κοινό· ότι ένας τέτοιος ορισμός είναι απαραίτητος για να αποφευχθεί η σωρευτική εφαρμογή περισσότερων εθνικών δικαίων σε μία μόνον πράξη ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης· ότι η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου πραγματοποιείται μόνο στο κράτος μέλος όπου εισάγονται τα σήματα-φορείς προγραμμάτων, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, σε συνεχή αλυσίδα μετάδοσης προς το δορυφόρο και προς τη γη· ότι οι συνήθεις τεχνικές διαδικασίες που αφορούν τα σήματα-φορείς προγραμμάτων δεν πρέπει να θεωρούνται ως διακοπές στην αλυσίδα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης·

(15) ότι η συμβατική κτήση αποκλειστικών δικαιωμάτων ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης πρέπει να είναι σύμφωνη με όλες τις νομοθετικές διατάξεις περί του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου·

[...]

(17) ότι, για να καταλήξουν στο ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται κατά την κτήση των σχετικών δικαιωμάτων, τα μέρη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την εκπομπή, όπως η πραγματική ακροαματικότητα, η δυνητική ακροαματικότητα και η γλώσσα στην οποία μεταδίδεται».

4 Το άρθρο 1 της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Ορισμοί», προβλέπει στην παράγραφο 2, στοιχεία α' έως γ', τα εξής:

«α) Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως “παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου” νοείται η πράξη της εισαγωγής, υπό τον έλεγχο και με ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, των σημάτων-φορέων προγραμμάτων που προορίζονται για λήψη από το κοινό σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς το δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος·

β) η πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου τελείται μόνο στο κράτος μέλος όπου, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς το δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος·

γ) εάν τα σήματα-φορείς προγραμμάτων έχουν κωδικοποιημένη μορφή, τότε υπάρχει παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου εφόσον τίθε[ν]ται στη διάθεση του κοινού από το ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό ή με τη συγκατάθεση του, τα μέσα για την αποκωδικοποίηση του προγράμματος.»

5 Το άρθρο 2 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη προβλέπουν αποκλειστικό δικαίωμα, για το δημιουργό, να επιτρέπει την μέσω δορυφόρου παρουσίαση στο κοινό έργων ως προς τα οποία ισχύει το δικαίωμα του δημιουργού.»

Η οδηγία 2001/29

6 Το άρθρο 3 της οδηγίας 2001/29, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα παρουσίασης έργων στο κοινό και δικαίωμα διάθεσης άλλων αντικειμένων στο κοινό», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.»

Το αυστριακό δίκαιο

7 Το άρθρο 17b, παράγραφος 1, του Urheberrechtsgesetz (νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας), της 9ης Απριλίου 1936 (BGBl. 111/1936), όπως ίσχυε στις 27 Δεκεμβρίου 2018 (BGBl. I 105/2018), ορίζει τα εξής:

«Στη δορυφορική ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, η πράξη εκμετάλλευσης η οποία προορίζεται για τον δημιουργό συνίσταται στην εισαγωγή, υπό τον έλεγχο και με ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, των σημάτων-φορέων προγραμμάτων σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος. Επομένως, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, η δορυφορική ραδιοτηλεοπτική μετάδοση πραγματοποιείται μόνο στο κράτος στο οποίο γίνεται η εισαγωγή αυτή.»

8 Το άρθρο 59α του ίδιου νόμου ορίζει τα εξής:

«1. Μόνον οι εταιρίες συλλογικής διαχείρισης μπορούν να επικαλούνται το δικαίωμα χρήσης των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών, έργων για ταυτόχρονη, πλήρη και αναλλοίωτη αναμετάδοση μέσω καλωδίου· τούτο, πάντως, δεν αφορά το δικαίωμα άσκησης αγωγής για προσβολές του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Οι ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται για αναμετάδοση, κατά την έννοια της παραγράφου 1, εάν ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός που αναμεταδίδει το έργο έχει λάβει σχετική άδεια από τον αρμόδιο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης.

3. Ωστόσο, οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση στην οποία ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός του οποίου η εκπομπή αναμεταδίδεται διαθέτει το δικαίωμα αναμετάδοσης κατά την έννοια της παραγράφου 1.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Η ΑΚΜ είναι κάτοχος άδειας εκμετάλλευσης μουσικών έργων, η οποία της παρέχει το δικαίωμα να ασκεί, ως καταπιστευματικός διαχειριστής, δικαιώματα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης εντός της αυστριακής επικράτειας.
- 10 Η Canal+, η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο, προσφέρει μέσω δορυφόρου και έναντι αμοιβής, στην Αυστρία, πακέτα κωδικοποιημένων προγραμμάτων (στο εξής: επίδικα στην κύρια δίκη δορυφορικά πακέτα) διαφόρων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη, με υψηλή ή συνήθη ευκρίνεια.
- 11 Η εισαγωγή καθενός από τα δορυφορικά σήματα τα οποία είναι φορείς προγραμμάτων στην αλληλουχία μετάδοσης (ανοδική ζεύξη) πραγματοποιείται ως επί το πλείστον από τους ίδιους τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, και ενίοτε από την Canal+, στα άλλα κράτη μέλη όπου είναι εγκατεστημένοι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί. Εκπέμπεται δέσμη η οποία περιέχει το σύνολο του προγράμματος σε ποιότητα υψηλής ευκρίνειας και επιπρόσθετες πληροφορίες, όπως τα δεδομένα ήχου και τα δεδομένα των υποτίτλων. Μετά την «αναπομπή» από τον δορυφόρο, η δέσμη λαμβάνεται από εγκαταστάσεις δορυφορικής λήψης εντός της ζώνης κάλυψης. Τότε η δέσμη διασπάται και ο χρήστης αποκτά πρόσβαση σε καθένα από τα προγράμματα σε τερματικό μέσω αποκωδικοποιητή.
- 12 Τα επίδικα στην κύρια δίκη δορυφορικά πακέτα περιέχουν τηλεοπτικά προγράμματα τόσο επί πληρωμή όσο και δωρεάν. Τα τελευταία δεν είναι κωδικοποιημένα και μπορούν να λαμβάνονται από οποιονδήποτε, με ποιότητα συνήθους ευκρίνειας εικόνας, εντός της αυστριακής επικράτειας.
- 13 Η ΑΚΜ άσκησε αγωγή με αίτημα, κατ' ουσίαν, να παύσει η Canal+ τη μετάδοση δορυφορικών σημάτων στην Αυστρία και να καταβάλει αποζημίωση, υποστηρίζοντας ότι, στα κράτη μέλη στα οποία έλαβε χώρα η πράξη εκπομπής ή παρουσίας στο κοινό μέσω δορυφόρου, δεν είχε ληφθεί καμία άδεια για τέτοια εκμετάλλευση και ότι η ίδια δεν είχε δώσει άδεια για τη μετάδοση αυτή στην Αυστρία. Ειδικότερα, η ΑΚΜ εκτιμά ότι η εν λόγω μετάδοση εξυπηρετεί μια επιπλέον κατηγορία πελατών της Canal+, η οποία δεν καλύπτεται από τις άδειες που έχουν ενδεχομένως λάβει στα κράτη μέλη εκπομπής οι οικείοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί για την παρουσίαση των

- επίμαχων έργων στο κοινό μέσω δορυφόρου, και ότι η Canal+ έπρεπε να είχε λάβει άδεια από την ΑΚΜ για τη μετάδοση δορυφορικών σημάτων στην Αυστρία. Ως εκ τούτου, η ΑΚΜ θεωρεί ότι η Canal+ προσβάλλει τα δικαιώματα που διαχειρίζεται η ΑΚΜ.
- 14 Η Canal+ αντιτάσσει ότι απλώς προβαίνει στη διάθεση, με τη συγκατάθεση των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, υποδομής η οποία καθιστά δυνατή την κωδικοποίηση σήματος που εισάγεται από τους εν λόγω οργανισμούς εκτός Αυστρίας σε μια αλληλουχία μετάδοσης που οδηγεί σε δορυφόρο. Σύμφωνα με την αρχή του κράτους μέλους εκπομπής που εισάγει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83, στο πλαίσιο της επίδικης στην κύρια δίκη πράξης εκμετάλλευσης δεν νομιμοποιείται να ενεργεί η ΑΚΜ, αλλά μόνον οι εταιρίες συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη εκπομπής. Επιπλέον, η εν λόγω πράξη εκμετάλλευσης εκ μέρους της Canal+ καλύπτεται από τις άδειες που έχουν λάβει οι οικείοι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί στα κράτη μέλη εκπομπής.
  - 15 Σε τέσσερις εταιρίες, στις οποίες συγκαταλέγονται η Seven.One Entertainment Group GmbH, ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός εγκατεστημένος στη Γερμανία, και η ProSiebenSat.1 PULS 4 GmbH, ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός εγκατεστημένος στην Αυστρία, επιτρέπεται να παρέμβουν στη διαφορά της κύριας δίκης υπέρ της Canal+.
  - 16 Με απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 2019, το Handelsgericht Wien (εμποροδικείο Βιέννης, Αυστρία) απέρριψε το αίτημα της αγωγής που αφορούσε την παύση της μετάδοσης δορυφορικών σημάτων στην Αυστρία, αλλά δέχθηκε σε μεγάλο βαθμό τόσο το (εν μέρει επικουρικό) αίτημα της παύσης της εκπομπής μέσω δορυφόρου των επίδικων σημάτων προγράμματος προς την αυστριακή επικράτεια όσο και το αίτημα προσκόμισης των σχετικών εγγράφων. Το δε Oberlandesgericht Wien (εφετείο Βιέννης, Αυστρία), το οποίο επιλήφθηκε της έφεσης κατά της πρωτόδικης απόφασης, με απόφασή του της 30ής Ιουνίου 2020, αποφάνθηκε σε μεγάλο βαθμό προς την ίδια κατεύθυνση. Το τελευταίο αυτό δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι τα επίδικα στην κύρια δίκη δορυφορικά πακέτα απευθύνονταν σε ένα νέο κοινό, ήτοι σε κοινό διαφορετικό από εκείνο στο οποίο απευθύνονται τα προγράμματα ελεύθερης πρόσβασης των ραδιοτηλεοπτικών φορέων. Τόσο η ΑΚΜ όσο και η Canal+, καθώς και οι Seven.One Entertainment Group και ProSiebenSat.1 PULS 4 άσκησαν αναίρεση κατά της εφετειακής απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
  - 17 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στις σκέψεις 61 και 69 της απόφασης της 13ης Οκτωβρίου 2011, Airfield και Canal Digitaal (C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648), η οποία αφορούσε επίσης πάροχο δορυφορικών πακέτων, και εκτιμά ότι θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι τόσο η πράξη εκμετάλλευσης του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού όσο και η παρέμβαση του παρόχου δορυφορικών πακέτων πρέπει να εντοπίζονται αποκλειστικώς στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην οικεία αλληλουχία μετάδοσης, δεδομένου ότι ο πάροχος δορυφορικών πακέτων, κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του σε συνεργασία με τον ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, περιορίζεται στο να συνδράμει στην αρχική, ενιαία και αδιαίρετη πράξη της εκπομπής μέσω δορυφόρου.
  - 18 Σε αντίθετη περίπτωση, κατά το αιτούν δικαστήριο, θα ανέκυπτε το ζήτημα κατά πόσον οι συγκεκριμένες πράξεις εκμετάλλευσης του εν λόγω παρόχου προσβάλλουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για τον λόγο ότι ένα νέο κοινό καθίσταται δυνητικός αποδέκτης στο κράτος μέλος λήψης των εν λόγω σημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον το γεγονός ότι, με τα επίδικα στην κύρια δίκη δορυφορικά πακέτα, ο εν λόγω πάροχος προσφέρει επίσης και δωρεάν τηλεοπτικά προγράμματα ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι κάθε χρήστης εντός της ζώνης κάλυψης έχει ήδη ελεύθερη πρόσβαση στα προγράμματα αυτά.

19 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της [οδηγίας 93/83] την έννοια ότι όχι μόνον ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός αλλά και ο πάροχος δορυφορικού πακέτου που μετέχει στην αδιαίρετη και ενιαία πράξη μετάδοσης προβαίνει σε πράξη εκμετάλλευσης, η οποία ενδεχομένως προϋποθέτει τη συγκατάθεση του δικαιούχου, μόνο στο κράτος στο οποίο, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος, με αποτέλεσμα να μην προσβάλλεται το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στο κράτος λήψης εξαιτίας της συμμετοχής του παρόχου δορυφορικού πακέτου στην πράξη μετάδοσης;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα:

έχει ο όρος “παρουσίαση στο κοινό” κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και γ', της [οδηγίας 93/83] και το άρθρο 3, παράγραφος 1, της [οδηγίας 2001/29] την έννοια ότι ο πάροχος δορυφορικού πακέτου ο οποίος μετέχει υπό την ιδιότητα άλλου φορέα στο πλαίσιο παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου και ο οποίος συγκεντρώνει διάφορα υψηλής ευκρίνειας κωδικοποιημένα σήματα συνδρομητικών ή δωρεάν τηλεοπτικών προγραμμάτων και προσφέρει στους πελάτες του, έναντι αντιτίμου, το ανεξάρτητο οπτικοακουστικό προϊόν που έχει δημιουργηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο, υποχρεούται να ζητεί χωριστή άδεια από τον δικαιούχο των σχετικών δικαιωμάτων ακόμη και όσον αφορά το προστατευόμενο περιεχόμενο των δωρεάν τηλεοπτικών προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο πακέτο αυτό, μολονότι ο εν λόγω πάροχος καθιστά, ούτως ή άλλως, προσιτά στους πελάτες του έργα στα οποία οποιοσδήποτε έχει ήδη ελεύθερη πρόσβαση εντός της ζώνης ραδιοτηλεοπτικής κάλυψης, έστω και σε χαμηλότερη ποιότητα συνήθους ευκρίνειας;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

20 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση που πάροχος δορυφορικών πακέτων υποχρεούται να λάβει, για την πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου στην οποία συμμετέχει, την άδεια των κατόχων των οικείων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, η άδεια αυτή, όπως και η άδεια που χορηγείται στον οικείο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, πρέπει να λαμβάνεται μόνον στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης που οδηγεί στον δορυφόρο.

21 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83, η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου τελείται μόνον στο κράτος μέλος όπου, υπό τον έλεγχο και την ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος.

- 22 Προκειμένου να εφαρμοστεί ο κανόνας του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83, πρέπει να πρόκειται για «παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου», κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και γ', όπου προβλέπονται προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς. Συνακόλουθα, μια μετάδοση συνιστά μία και μόνη «παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου» αν, πρώτον, ενεργοποιείται με «πράξη [...] εισαγωγής» σημάτων-φορέων προγραμμάτων η οποία πραγματοποιείται «υπό τον έλεγχο και με ευθύνη του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού», δεύτερον, τα σήματα αυτά εισάγονται «σε μια αδιάκοπη αλληλουχία μετάδοσης προς το δορυφόρο και από εκεί προς το έδαφος», τρίτον, τα εν λόγω σήματα «προορίζονται για λήψη από το κοινό» και, τέταρτον, σε περίπτωση κωδικοποίησης των ίδιων σημάτων, τα μέσα αποκωδικοποίησής τους «τίθε[ν]ται στη διάθεση του κοινού από το ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό ή με τη συγκατάθεσή του» (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψη 52).
- 23 Όσον αφορά μεταδόσεις όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τόσο η έμμεση όσο και η άμεση μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων που πληρούν όλες αυτές τις σωρευτικές προϋποθέσεις πρέπει να θεωρούνται ότι αποτελούν, εκάστη, μία και μόνη παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου και, ως εκ τούτου, αδιαίρετη πράξη. Ωστόσο, το γεγονός ότι πρόκειται για αδιαίρετη παρουσίαση, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και γ', δεν σημαίνει ότι η παρέμβαση του παρόχου του δορυφορικού πακέτου στην παρουσίαση αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς τη συγκατάθεση των κατόχων των σχετικών δικαιωμάτων (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψεις 69 και 70).
- 24 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι από το άρθρο 2 της οδηγίας 93/83, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 17 της οδηγίας, προκύπτει ότι για κάθε παρουσίαση προστατευόμενων έργων στο κοινό μέσω δορυφόρου απαιτείται η άδεια των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ότι, προκειμένου να καθοριστεί η εύλογη αμοιβή των δικαιούχων αυτών για μια τέτοια παρουσίαση των έργων τους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι παράμετροι της εκπομπής, όπως η πραγματική και η δυνητική της ακροαματικότητα (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψεις 71 και 73).
- 25 Την άδεια αυτή πρέπει να λαμβάνει ιδίως το πρόσωπο που προβαίνει στην παρουσίαση ή παρεμβαίνει στο πλαίσιο αυτής, με συνέπεια να καθιστά, μέσω της παρουσίας, τα προστατευόμενα έργα προσβάσιμα σε ένα νέο κοινό, ήτοι σε κοινό το οποίο δεν είχε ληφθεί υπόψη από τους δημιουργούς των προστατευόμενων έργων όταν παρείχαν άδεια σε άλλο πρόσωπο (πρβλ. απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψη 72).
- 26 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 93/83, μια παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου, όπως η επίδικη στην υπόθεση της κύριας δίκης, πραγματοποιείται από τον ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό υπό τον έλεγχο και με την ευθύνη του οποίου τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο. Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι ο εν λόγω οργανισμός καθιστά με τον τρόπο αυτό τα προστατευόμενα έργα προσβάσιμα, κατά κανόνα, σε ένα νέο κοινό. Συνεπώς, ο οργανισμός αυτός οφείλει να λάβει την άδεια που απαιτείται κατά το άρθρο 2 της οδηγίας 93/83 (απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψη 75).

- 27 Στο μέτρο που, κατ' εφαρμογήν του κανόνα του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83, μια τέτοια παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου θεωρείται ότι τελείται μόνον στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο, ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός υποχρεούται να λάβει την ως άνω άδεια μόνον σε αυτό το κράτος μέλος.
- 28 Εντούτοις, όπως υπενθυμίζεται στη σκέψη 24 της παρούσας απόφασης, προκειμένου να καθοριστεί η εύλογη αμοιβή των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας για μια τέτοια παρουσίαση των έργων τους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι παράμετροι της οικείας εκπομπής, όπως η πραγματική και η δυνητική της ακροαματικότητα. Ως εκ τούτου, όταν ένα μέρος της αντίστοιχης πραγματικής ή δυνητικής ακροαματικότητας επιτυγχάνεται σε κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνο στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο, εναπόκειται, ενδεχομένως, στις διάφορες εμπλεκόμενες εταιρίες συλλογικής διαχείρισης να εξεύρουν κατάλληλες λύσεις προκειμένου να διασφαλίσουν τη δίκαιη αμοιβή των δικαιούχων.
- 29 Τούτου λεχθέντος, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο παρέμβασης άλλων επιχειρηματιών στο πλαίσιο παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου, με αποτέλεσμα τα προστατευόμενα έργα ή αντικείμενα να καθίστανται προσβάσιμα σε κοινό ευρύτερο από εκείνο στο οποίο απευθύνεται ο οικείος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός, ήτοι σε κοινό το οποίο δεν είχε ληφθεί υπόψη από τους δημιουργούς των έργων ή των αντικειμένων όταν επέτρεψαν τη χρήση τους από τον εν λόγω οργανισμό. Στην περίπτωση αυτή, η παρέμβαση των ως άνω επιχειρηματιών δεν καλύπτεται από την άδεια που χορηγήθηκε στον οργανισμό. Τούτο μπορεί να συμβαίνει ιδίως όταν ένας επιχειρηματίας διευρύνει τον κύκλο των προσώπων που έχουν πρόσβαση στην παρουσίαση και καθιστά έτσι προσβάσιμα τα προστατευόμενα έργα ή αντικείμενα σε νέο κοινό (απόφαση της 13ης Οκτωβρίου 2011, *Airfield και Canal Digitaal*, C-431/09 και C-432/09, EU:C:2011:648, σκέψεις 76 και 77).
- 30 Από το γράμμα του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83 και από την οικονομία του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως γ', προκύπτει ότι, σε περίπτωση που ο πάροχος πακέτων δορυφορικών προγραμμάτων υποχρεούται να λάβει, για την παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου στην οποία συμμετέχει, την άδεια των κατόχων των οικείων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, η άδεια αυτή, όπως και η άδεια που χορηγείται στον ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, πρέπει να λαμβάνεται μόνο στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο.
- 31 Εξάλλου, το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται από τον σκοπό που επιδιώκει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83. Επισημαίνεται συναφώς, αφενός, ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 14 της οδηγίας προκύπτει ότι η ανασφάλεια δικαίου που προκαλείται από τις διαφορές μεταξύ των εθνικών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας συνιστά άμεσο εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των προγραμμάτων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι η ανασφάλεια δικαίου σχετικά με τα προς απόκτηση δικαιώματα, η οποία παρακωλύει τη διασυνοριακή αναμετάδοση προγραμμάτων μέσω δορυφόρου, θεωρείται ότι θα εκλείψει με τον ορισμό της παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου σε επίπεδο Ένωσης, προκειμένου ιδίως να αποφευχθεί η σωρευτική εφαρμογή πλειόνων εθνικών νομοθεσιών στην ίδια πράξη ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης. Αφετέρου, η αιτιολογική σκέψη 15 της εν λόγω οδηγίας προσθέτει ότι η συμβατική κτήση αποκλειστικών δικαιωμάτων ραδιοτηλεοπτικής

μετάδοσης πρέπει να είναι σύμφωνη με όλες τις νομοθετικές διατάξεις περί του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν στο κράτος μέλος στο οποίο γίνεται η παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου.

32. Επομένως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 5, 14 και 15 της οδηγίας 93/83 προκύπτει ότι σκοπός του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι κάθε «παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχεία α' και γ', υπόκειται αποκλειστικά στη νομοθεσία περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύει στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο. Ως εκ τούτου, θα ήταν αντίθετη προς τον σκοπό αυτόν τυχόν υποχρέωση του παρόχου δορυφορικών πακέτων να λάβει άδεια από τους κατόχους των οικείων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και σε άλλα κράτη μέλη.
33. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83 έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση που πάροχος δορυφορικών πακέτων υποχρεούται να λάβει, για την πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου στην οποία συμμετέχει, την άδεια των κατόχων των οικείων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, η άδεια αυτή, όπως και η άδεια που χορηγείται στον οικείο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, πρέπει να λαμβάνεται μόνον στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

34. Λαμβανομένης υπόψη της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

35. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση,

έχει την έννοια ότι:

σε περίπτωση που πάροχος δορυφορικών πακέτων υποχρεούται να λάβει, για την πράξη παρουσίασης στο κοινό μέσω δορυφόρου στην οποία συμμετέχει, την άδεια των κατόχων των οικείων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, η άδεια αυτή, όπως και η άδεια που χορηγείται στον οικείο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, πρέπει να

λαμβάνεται μόνον στο κράτος μέλος στο οποίο τα σήματα-φορείς προγραμμάτων εισάγονται στην αλληλουχία μετάδοσης προς τον δορυφόρο.

(υπογραφές)